

Raadsvoorstel

Onderwerp	: Regionaal beleidsplan Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang	Raadsvergadering	: 19 december 2017
Nummer (agenda)	:	Commissie 1	: Samenleving
Registratienummer	: BW17.00558	Datum	: 4 december 2017
Registratiecode	: 	Commissie 2	:
Auteur	: Sara Naus	Datum	:
Status	: Openbaar	B&W-vergadering	: 14 november 2017
Persgesprek	: 14 november 2017	Portefeuillehouder	: J.G.Th.M. Kersten

Samenvatting

Dit regionale beleidsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang (verder te noemen: BW en MO) kan gezien worden als een kaderstellend plan over hoe de decentralisatie van BW en MO vanaf 2020 ingezet gaat worden. Hierbij is specifiek aandacht voor ambulantisering. Het financieel kader voor de gemeente is op dit moment nog niet duidelijk. Het voorliggende beleidsplan is het feitelijke meerjarenplan zoals gevraagd door het Rijk. Dit meerjarenplan wordt de aankomende jaren op lokaal, sub-regionaal en regionaal niveau verder uitgewerkt met een bijbehorend financieel kader.

Besluit om

1. Het regionale beleidsplan Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang 2018-2020 inclusief de daarin gedane voorstellen vast te stellen.

Inleiding

VNG en ministerie van VWS hebben afgesproken dat gemeenten uiterlijk 31 december 2017 een meerjarenplan BW en MO gereed moeten hebben. In het meerjaren beleidsplan worden de contouren geschetst van de opgave om mensen met een psychiatrische achtergrond, waar mogelijk, zo zelfstandig mogelijk en veilig te laten wonen en leven. Vooral omdat blijkt dat dit het herstel en welbevinden van mensen bevordert. Dit sluit aan bij de huidige Wmo visie.

De transformatie van BW en MO gaat gepaard met de decentralisatie van bevoegdheden en bijbehorende middelen van Centrumgemeente Nijmegen naar individuele gemeenten in de regio Nijmegen & Rivierenland in 2020. Daarom is een regiobreed gedragen plan nodig, binnen de brede context van (andere) ontwikkelingen in de GGZ, op basis waarvan regiogemeenten onderling heldere afspraken kunnen maken en elke individuele gemeente haar verantwoordelijkheid neemt.

Beoogd effect

Het regionaal beleidsplan BW en MO is kaderstellend voor de decentralisatie, de regionale samenwerking en de ombouw van intramuraal naar ambulant, om mensen met een psychiatrische achtergrond, waar mogelijk, zo zelfstandig mogelijk en veilig te laten wonen en leven.

Argumenten

1.1 Het opstellen van een regionaal plan is een verplichte taak

De transformatie van BW en MO gaat gepaard met de decentralisatie van bevoegdheden en bijbehorende middelen van Centrumgemeente Nijmegen naar individuele gemeenten in de regio Nijmegen & Rivierenland in 2020. Voor 31 december 2017 moeten de gemeenten beschikken over een meerjarenplan om deze decentralisatie vorm te geven. Met dit beleidsplan komen de gemeenten tegemoet aan deze vraag. Eerder in 2017 is daarom een startnotitie vastgesteld waarin de visie, uitgangspunten en het proces benoemd werden (zie bijlage 2). Het voorliggende beleidsplan is het feitelijke meerjarenplan zoals

gevraagd door het Rijk. Het voorliggende beleidsplan is op 6 oktober 2017 behandeld in het regionale portefeuillehoudersoverleg Wmo/Jeugd. De daar aanwezige wethouders hebben ingestemd met de inbreng van het plan in de lokale gemeenteraden.

1.2 Zonder beleidsplan zijn er geen uitgangspunten voor regionale samenwerking

Door het opstellen van het plan van aanpak zijn er uitgangspunten voor de regionale samenwerking binnen het Rijk van Nijmegen en Regio Rivierenland geformuleerd. Niet alleen op het gebied van zorg (budgetverdeling, inkoop, toeleiding, etc.), maar ook op het gebied van huisvesting en consequenties op andere terreinen zoals de Participatiewet (uitkeringen). In het beleidsplan zijn voorstellen opgenomen waarmee de raad bij vaststelling akkoord gaat. Deze 25 voorstellen vormen de basis voor de vertaalslag naar de uitvoering. Dit is de basis voor regionale en lokale uitvoeringsagenda's. In het beleidsplan is gestreefd naar gemeenschappelijke uitgangspunten die per gemeente op verschillende manieren kunnen worden ingevuld, aansluitend bij de lokale situatie.

1.3. Het plan legt verbinding met andere regionale beleidsplannen

Het plan legt verbindingen met de Sluitende aanpak Gelderland-Zuid voor mensen met psychische kwetsbaarheid (2017) en het Uitvoeringsplan 2016 Wonen, Wonen & Zorg, Woonladder Rivierenland. Het beleid met betrekking tot vrouwenopvang en huiselijk geweld valt niet onder de scope van dit beleidsplan, hiervoor is separaat de Regionale aanpak Huiselijk geweld en Kindermishandeling regio Gelderland-Zuid 2017-2020 vastgesteld in 2016. Gezien de breedte van dit plan, vervangt het de volgende plannen: Het stedelijk kompas (Maatschappelijke Opvang), De Regiovisie OGGZ 2013-2017.

Kanttekeningen

1.1 Het regionale beleidsplan is gemaakt onder de nodige onzekerheden.

Zo is het nog niet bekend hoe de afbouw van de centrumgemeenteconstructie eruit gaat zien. Ook moet nog een landelijk objectief verdeelmodel worden ontwikkeld en ingevoerd (zie par. 5 Financiën). Tevens is het onduidelijk of GGZ- problematiek als criterium wordt opgenomen in de toelatingscriteria van de Wet langdurige zorg (Wlz). Daarmee zou een deel van de huidige groep mensen in BW Wmo, die blijvend permanent toezicht of 24-uurszorg nodig heeft, per 2018 toegang kunnen krijgen tot de Wlz. Als dat gebeurt, zal het rijk de beschikbare middelen weer herverkavelen over het stelsel. Kortom, in het voorgestane beleid en uitvoering moeten we rekening houden met onzekerheden. Dit vraagt om de nodige flexibiliteit, maar zal niets afdoen aan de inhoudelijke visie en uitgangspunten uit het plan.

1.2. Iedereen mee laten doen in de wijken vraagt de nodige inzet en ondersteuning

Om mensen met een psychiatrische achtergrond, waar mogelijk, zo zelfstandig en veilig mogelijk te laten wonen en leven is draagvlak in de wijk nodig. Mensen met een psychiatrische achtergrond moeten zich veilig voelen in de wijk en de wijk moet voldoende toegerust zijn om deze mensen op te vangen. Nu blijkt stigmatisering vaak nog een probleem terwijl ons uitgangspunt is dat iedereen mee moet kunnen doen.

Financiën

De invoering van een objectief verdeelmodel en herverdeling van de middelen voor BW en MO, dat naar verwachting in 2018 gepresenteerd zal worden en per 1 januari 2020 in gaat, zal waarschijnlijk nadelige gevolgen hebben voor de regio. Dit omdat het aandeel GGZ- zorg in de regio Nijmegen & Rivierenland historisch gezien relatief hoog is. Op dit moment gaat er circa 66 miljoen voor de regio Nijmegen en Rivierenland naar deze zorg. Centrumgemeente Nijmegen zet in op een intensieve lobby om de nadelige gevolgen te beperken.

De centrumgemeentefinanciering blijft tot 2020 in stand. Aan de uitgewerkte uitvoeringsagenda wordt een begroting gekoppeld die qua ambtelijke capaciteit voor projectleiding gedekt zal worden uit de Centrumgemeentemiddelen. Het uitgangspunt is dat de versterking van de lokale infrastructuur en intensivering van ondersteuning thuis grotendeels kan worden opgevangen met verschuiving van zowel bestaande als lokale middelen, als door het rijk beschikbaar gestelde middelen. Ook zullen

voorinvesteringen gedaan moeten worden die zich later terugverdienen door vermindering van het aantal (dure) BW-plekken.

Naast de inhoudelijke doelen is er ook een belangrijke financiële prikkel voor de transformatie. Op het macrobudget voor BW is bij de decentralisatie weliswaar niet bezuinigd, maar in de 10 jaar voor de decentralisatie is BW met circa 30% gegroeid. Een gelijkblijvend (en dus qua bestedingsruimte dalend) budget is een keerpunt. Met de ontwikkelingen die leiden tot meer mensen met een ernstige psychische kwetsbaarheid in de maatschappij (afbouw van de klinische GGZ met 30%), betekent ook voor de decentralisatie van BW dat er met hetzelfde geld steeds meer gedaan moet worden.

Tijdspad

Het plan is in principe gericht op de periode tot 2020, dus totdat de invoering van het nieuwe verdeelmodel met bijbehorende overdracht van verantwoordelijkheden plaatsvindt. Met dit beleidsplan worden de gemeenten voorbereid op deze invoering. Ook wordt met het plan een beleidsmatige 'stip op de horizon' gezet door bewust te kiezen voor 'geïntegreerde GGZ in wijken en kernen'. De keuze voor dit scenario betekent dat de trendbreuk die in 2020 voorgestaan wordt met de ambulantisering van de zorg ook daadwerkelijk invulling kan krijgen op de langere termijn (15 jaar).

Communicatie

Tijdens de totstandkoming van dit plan zijn verschillende acties ondernomen om betrokkenheid te creëren. De totstandkoming van het beleidsplan is begeleid door een regionale werkgroep en bestuursteam met vertegenwoordigers van de gemeenten in regio Rivierenland & Nijmegen. Op 29 mei 2017 heeft een regionale raadsinformatiebijeenkomst plaats gevonden in Druten. Het programmateam en de stuurgroep Sluitende aanpak psychische kwetsbaarheid fungeren als externe denktank en hebben feedback gegeven op de startnotitie en concepten van het beleidsplan. Op 6 september 2017 heeft een werkconferentie plaatsgevonden, waarop we met een ervaringsdeskundigen, cliëntvertegenwoordigers, zorgaanbieders en andere partijen in gesprek zijn gegaan over belangrijke bespreekpunten en dilemma's. Er is iedereen de gelegenheid gegeven om tot september 2017 ook schriftelijk te reageren op de inspraakversie. Hier hebben 7 zorg- en welzijnsinstellingen en 4 Wmo-raden gebruik van gemaakt. Alle insprekers hebben een schriftelijke reactie ontvangen en op een aantal punten is het plan naar aanleiding van deze inspraakreacties aangepast en aangevuld.

Een regionale werkgroep met vertegenwoordigers van de gemeenten uit de regio Nijmegen & Rivierenland zal de verdere concretisering van het beleidsplan begeleiden. We gebruiken het gremium van het algemeen bestuur van de GGD om de bestuurders op de hoogte te houden van de voortgang, en om beslispunten voor te leggen. Beslissingen die genomen worden, vallen niet binnen het AB GGD, dit gremium wordt gebruikt uit praktische overwegingen: alle wethouders uit Nijmegen en Rivierenland zijn op dat moment bijeen. Een afvaardiging van wethouders onder leiding van wethouder Frings (Nijmegen) stuurt dit proces aan.

Ook de cliëntenraad Beuningen is op de hoogte gebracht van dit plan. Zij hebben een conceptversie van het plan van aanpak ontvangen en naar aanleiding hiervan een reactie opgesteld. De definitieve versie van dit plan wordt ook naar de cliëntenraad gestuurd.

Evaluatie

Er wordt jaarlijks een voortgangsrapportage opgeleverd.

Bijlagen

1. Regionaal Plan van aanpak BW en MO (at17004521)
2. Startnotitie BW en MO (at17001733)
3. Advies Cliëntenraad beschermd Wonen (IN17.07722)

4. Beantwoording vragen uit de commissie Samenleving (UI17.12664)
Routingformulier: at17004523

Burgemeester en wethouders,

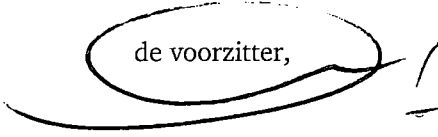
Dyanne Kocken
secretaris

Carol van Eert
burgemeester

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van 19 december 2017.

De griffier,

plv.

de voorzitter,